

01.03.2019

§ 55

Tupakkalain mukaisen kiellon ja uhkasakon asettaminen TF Solutions Oy:lle

HEL 2018-011456 T 11 02 04

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti seuraavaa koskien tupakkalain (549/2016) vastaista, tunnusomaisia tuoksua ja makuja sisältävien nesteiden vähittäismyyntiä:

Päätökseen velvoitettu

TF Solutions Oy, Hämeentie 46 LH 108, 00500 Helsinki, Y-tunnus 2304378-3

Asian vireilletulo

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelut teki valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset TopVapeen 28.3.2018 ja 23.10.2018.

Taustaa

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelut on tarkastanut 28.3.2018 ja 23.10.2018 TF Solutions Oy:n nikotiininesteiden vähittäismyyntin myyntipaikassa TopVape, Hämeentie 46 LH 108. Tarkastuksella todettiin, että elinkeinonharjoittaja myy kuluttajille erilaisia tunnusomaisen maun sisältäviä nesteitä (jäljempänä ”makunesteet”), joita voidaan käyttää höyrystämällä sähkösavukkeen avulla. Elinkeinoharjoittajalle kerrottiin ensimmäisellä tarkastuksella, että tunnusomaisia tuoksua ja makuja sisältävien nikotiinittomien nesteiden, joita voidaan käyttää höyrystämällä sähkösavukkeen avulla, myynti on kiellettyä. Makunesteiden arvioinnissa tunnusomaisia tuoksua ja makuja sisältäviksi nikotiinittomiksi nesteiksi otettiin huomioon se, että TopVape on sähkösavukkeiden erikoisliike ja sillä on siitä johtuva yhteys tupakkalaissa tarkoitettuihin tuotteisiin. Tarkastuksen jälkeen elinkeinonharjoittajalle lähetettiin tarkastuspöytäkirja, jossa elinkeinonharjoittajaa kehoitettiin lopettamaan tunnusomaisia tuoksua ja makuja sisältävien nikotiinittomien nesteiden myynti. Toisella tarkastuksella todettiin, että kehotusta ei ollut noudatettu.

Kuuleminen

01.03.2019

Hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa kirjallisen vastineensa sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. TF Solutions Oy:tä on kuultu tupakkalain 96 §:n mukaisista kielloista ja niiden tehosteiksi asetettavista uhkasakoista 6.11.2018 päivätyllä kirjeellä. TF Solutions Oy toimitti vastineensa määräaikaan mennessä.

Vastineessaan TF Solutions Oy kertoo, että liikkeessä ei ole myynnissä tupakkalain vastaisia tuoksujia tai makuja sisältäviä nesteitä. Tarkastuksessa havaitut elintarvikkeet eivät ole tupakkalain 2 §:n 20 kohdan määrittelemiä sähkösavukkeen avulla tai muulla vastaavalla tavalla höyrystettäväksi tarkoitettua nestettä. Myymälässä on myynnissä sähkösavukkeiden ja niihin soveltuvien nikotiininesteiden lisäksi pieniä määriä mm. virvoitusjuomia sekä aromitiivisteitä ja maustekastikkeita. Vastineessaan TF Solutions Oy pyytää valvovaa viranomaista täsmentämään, millä tavoin kyseiset nestemäiset elintarvikkeet soveltuvat sellaisenaan sähkösavukkeen avulla tai muulla vastaavalla tavalla höyrystettäväksi ja kuinka laki määrittelee niiden myynnin olevan kiellettyä. TF Solutions Oy:n mukaan kyseisiä vastaavia elintarvikkeita on laajasti saatavilla lähes kaikissa Suomen elintarvikeliikkeissä. TF Solutions Oy:n näkemyksen mukaan tämä ilmentää sen, etteivät kyseiset tuotteet voi olla tupakkalain alaisia tai muuten luvanvaraisia. Kyseiset nesteet eivät yksinään sovellu höyrystettäväksi sähkösavukkalaitteissa.

TF Solutions Oy toteaa vastineessaan, että tupakkalaki ei sisällä kielltoa, jonka mukaan sähkösavuketuotteiden myyntipaikassa ei saisi myydä elintarvikkeita. Jos elintarvikkeiden myyntikielto tullaan perusteellaan yksinomaan sillä, että kyseessä on erikoisliike tai tupakkatuotteita myyvä liike, on kiello lakiin perustumaton syrjivä kiello. Julkisen vallan käytön on perustuttava lakiin ja hallinto-oikeudellinen yhdenvertaisuusperiaate edellyttää sitä, että viranomaisen on kohdeltava kaikkia osapuolia tasapuolisesti. Jos elintarvikkeiden myyntikielto asetetaan myyntipaikan perusteella, asettaa kiello pienen elinkeinonharjoittajan epäyhdenvertaiseen asemaan suhteessa isoihin elintarvikeliikkeisiin, jotka myös myyvät tupakkatuotteita. TF Solutions Oy toteaa, että tupakkalain tai sitä koskevassa hallituksen esityksessä ei ole mainintaa siitä, että myyntipaikan perusteella voitaisiin tehdä olettava tuotteen käyttötarkoituksesta. TF Solutions Oy kertoo vastineessaan, että tupakkalakiä koskeneessa lakiluonnoksessa on alun perin ollut ehdotus sähkösavukkeiden maustamiseen soveltuvan aineen myynnin ja luovuttamisen kieltämisestä "58 §: Makuaineiden myyntikielto: Nikotiininesteen maustamiseen tarkoitettua ainetta ei saa myydä tai muutoin luovuttaa kuluttajille". Tätä kielloa ei ole kuitenkaan lopulliseen lakiin sisällytetty.

01.03.2019

Vastineessaan TF Solutions Oy odottaa saavansa lisätietoa siitä, mikä lain tai asetuksen perusteella elintarvikkeiden myynti on kiellettyä TF Solutions Oy:n kaltaisissa erikoisliikkeissä. TF Solutions Oy pitää myyntikieltoa sekä mahdollisesti asetettavaa uhkasakkoa lakiin ja asetukseen perustumattomana.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston ratkaisu

Päävelvoitteet

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antaa velvoitetulle TF Solutions Oy:lle osoitteeseen Hämeentie 46 tupakkalain 96 §:n nojalla seuraavan kiellon: Makunesteiden eli höyrystettäväksi tarkoitettujen nikotiinittomien nesteiden, joissa on tunnusomainen tuoksu tai maku, myyminen ja muutoin luovuttaminen kuluttajille on kielletty.

Perustelut päävelvoitteelle

Tupakkalain 11 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla kuluttajalle ei saa myydä tai muutoin luovuttaa savuketta ja kääretupakkaa, jossa on tunnusomainen tuoksu tai maku. Tupakkalain 24 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan sähkösavukkeessa käytettäväksi tarkoitettua nikotiininestettä saa myydä tai muutoin luovuttaa kuluttajille vain, jos nesteellä ei ole sellaisia ominaisuuksia eikä neste sisällä sellaisia lisäaineita, joita 11 §:n 1 momentin 1–6 kohdan mukaan ei saa olla tupakkatuotteessa. Tupakkalain 25 §:n nojalla, mitä 24 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa säädetään, sovelletaan myös höyrystettäväksi tarkoitettuun nikotiinittomaan nesteeseen.

On mahdollista, että tuote voi olla samanaikaisesti sekä elintarvikelain-säädännön alainen hyödyke että tupakkalain alainen höyrystettäväksi tarkoitettu nikotiiniton neste. Kokonaisarviointi yksittäistapauksessa ratkaisee, onko tuotetta pidettävä höyrystettäväksi tarkoitettuna nikotiinittomana nesteenä. Arvioinnissa otetaan huomioon yksittäistapauksen ulkoisesti havaittavat seikat kokonaisuutena.

Höyrystettäväksi tarkoitettulla nikotiinittomalla nesteellä tarkoitetaan tupakkalain 2 §:n 20 kohdan mukaan sähkösavukkeen avulla tai muulla vastaavalla tavalla höyrystettäväksi tarkoitettua muuta nestettä kuin nikotiininestettä. Tupakkalain 2 §:n 20 kohdan määritelmäsäännöksen nojalla nesteen käyttötarkoituksen ei tarvitse olla korotettu siten, että se edellyttäisi esim. yksinomaista tai pääasiallista tarkoitusta höyrystää nestettä sähkösavukkeen avulla, vaan minkä tahansa asteinen tarkoitus itsessään riittää, jos se on olosuhteista kokonaisuutena havaittavissa, minkä vuoksi makuneste voi olla tupakkalain määritelmän mukaan höyrystettäväksi tarkoitettu nikotiiniton neste. Tunnusomaisella tuoksul-

la tai maulla tarkoitetaan tupakkalain 2 §:n 25 kohdan mukaan muuta kuin tupakan tuoksua tai makua, joka on tulosta lisäaineesta tai lisäainesten yhdistelmästä ja joka on selvästi havaittavaa tupakkatuotteessa, nikotiininesteessä tai höyrystettäväksi tarkoitetussa nikotiinittomassa nesteessä ennen tuotteen käyttöä tai sen aikana.

TF Solutions Oy:llä on tupakkalain nojalla myönnetty tupakkatuotteiden vähittäismyyntilupa. Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut on valvontasuunnitelman mukaisilla tarkastuksillaan huomannut, että TF Solutions Oy:n sähkötupakkakaupassa myydään makunesteitä, mitkä soveltuvat höyrystämiseen sähkösavukkeen avulla.

Makunesteiden myynti sähkösavukkeita tarjoavassa liikkeessä, missä myydään lähes yksinomaan tupakkalaissa tarkoitettuja tuotteita, on omiaan antamaan asiakkaille kuvan siitä, että makunesteiden kaupallinen ja tosiasiallinen tarkoitus on tulla käytekseksi höyrystämällä sähkösavukkeen tai muun vastaavan laitteen kanssa. Mikäli tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden erikoisliikkeissä myydään makunesteitä, on ne pääsääntöisesti höyrystettäväksi tarkoitettuja nikotiinittomia nesteitä. Täten makunesteitä voidaan pitää tupakkalain 2 §:n 20 kohdan mukaisena höyrystettäväksi tarkoitettuna nikotiinittomana nesteinä, millä on tunnusomainen tuoksu tai maku ja minkä myyminen on kiellettyä tupakkalain 11 §:n perusteella.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto toteaa, että TF Solutions Oy:n vastineessaan mainitsevat makutiivisteet ovat kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston näkemyksen mukaan tupakkalain 2 §:n 20 kohdan mukaisia höyrystettäväksi tarkoitettuja nikotiinittomia nesteitä. Limuja ja teetä kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto ei pidä tupakkalain 2 §:n 20 kohdan mukaisina höyrystettäväksi tarkoitettuina nikotiinittomina nesteinä.

Kunnan tupakkalakia valvova viranomainen voi kieltää tupakkalain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisen toiminnan (tupakkalaki 96 §).

Uhkasakon asettaminen

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää asettaa TF Solutions Oy:lle päävelvoitteen noudattamisen tehosteeksi 15 000,00 euron uhkasakon. Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, ellei velvoitetta ole noudatettu määräaikaan mennessä eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä.

Perustelut uhkasakon asettamiselle

01.03.2019

Tupakkalain 105 §:n mukaan kunta voi asettaa lain säännösten perusteella antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon tai uhan, että asetetun määräajan jälkeen tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakkoa koskevaan asiaan sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Uhkasakkolain 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto katsoo, että uhkasakon asettaminen kiellon tehostamiseksi on tarpeen, koska päätökseen velvoitettu ei ole lopettanut lainvastaista toimintaa kehotuksista huolimatta.

Uhkasakon asettaminen tarkoittaa sitä, että jos valvontaviranomainen uusintatarkastuksellaan havaitsee, ettei päävelvoitetta ole noudatettu, eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä, se voi tuomita uhkasakon maksettavaksi.

Päätöksen voimassaolo

Kielto tulee voimaan, kun päätös saa lainvoiman. Päätös tulee lainvoimaiseksi muutoksenhakuajan loputtua, ellei päätöksestä ole valitettu.

Ilmoitusvelvollisuus omaisuuden tai käyttöoikeuden luovutustilanteessa

Jos edellä mainittu irtain omaisuus tai sitä koskeva käyttöoikeus luovutetaan, on tässä päätöksessä mainitusta velvoitteesta ja uhasta ilmoitettava luovutuksensaajalle luovutuskirjaan otetuina maininnoin tai muuten todisteellisesti. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite (uhkasakkolaki 18 §).

Sovelletut oikeusohjeet:

Tupakkalaki (549/2016) 2, 11, 24, 25, 96, 105 ja 106 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Uhkasakkolaki (1113/1990) 6, 8, 18, 22, 23 ja 24 §

Päätöksen tiedoksianto

Päätös toimitetaan velvoitetulle saantitodistuksella.

01.03.2019

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Anna Petäjaniemi, vs. terveystieteiden tutkija, puhelin: 310 32059
anna.petajaniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valviran ohje Tupakkalain soveltaminen nesteisiin, joissa on tunnusomainen tuoksu tai maku
- 2 TF Solutions Kuuleminen allekirjoitettu
- 3 Kirjallinen vastine 26.11.2018
- 4 TF Solutions Oy 28.3.2018
- 5 TF Solutions 23.10.2018

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, tupakkalain mukainen päätös

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Hallintovalitus, tupakkalain mukainen päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Anna Petäjaniemi, vs. terveystieteiden tutkija, puhelin: 310 32059
anna.petajaniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valviran ohje Tupakkalain soveltaminen nesteisiin, joissa on tunnusomainen tuoksu tai maku
- 2 TF Solutions Kuuleminen allekirjoitettu
- 3 Kirjallinen vastine 26.11.2018
- 4 TF Solutions Oy 28.3.2018
- 5 TF Solutions 23.10.2018

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, tupakkalain mukainen päätös

01.03.2019

Asia/16

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Hallintovalitus, tupakkalain mukai-
nen päätös

Tiedoksi

Ympäristöterveysyksikkö